

Izhaja, izvenredni ponedeljek, vsak ... redništvo: ulica ...
 Ašiškega št. 20, I. nadstropje. Daj ... pošiljajo uredni ...
 pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne ...
 Prof. F. Peric. — Lastnik tiskarna Edinost. — Tisk tiskarne ...
 iznosa za mesec L 7.—, 3 mesece L 19.50, pol leta L 32.— ...
 Za inozemstvo mesečno 5 litr več. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v ...
 širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov min po 40 cent.
 oemrtnica, zabavne, poslanice na vabilu po L 1.—, oglasi denarnih zavodov ...
 min po L 2.— Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj po L 2.— Oglasi,
 naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv.
 Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Pismo iz Jugoslavije

LJUBLJANA, 8. 9. 1924.

Kako silno se je razpaslo pri nas strankarstvo v zadnjem času, so naši časopisi zopet enkrat dokazali. Vse naše časopise brez izjeme pravi o sebi, da je za slovanstvo misel. Te dni pa se je vršil v Ljubljani prvi kongres agrarne slovanse omladine in naše časopise ga je s samo eno častno izjemo, sijajno premolčalo. In vendar je bil to prvi slovanški kongres v Ljubljani, na katerem so bili zastopani prav vsi slovanški narodi. Vrh tega so se udeležili kongresa najodličnejši zastopniki posameznih narodov. Tako sedanjim čehoslovanskim poljedelski ministrom Hodža, bivši bolgarski ministri Obbov, Atanasov in Stojanov, dalje cela vrsta aktivnih poslancev in odličnih kulturnih delavcev. Vzroka torej več kot dovolj, da bi se slovanstva javnost zanimala za kongres in da bi slovanstvo časopise izpolnilo vsaj svojo kronistovski dolžnost. Toda to se ni zgodilo in sicer samo vsled malenkostnega strahu, ker bi mogla poročila o uspelem kongresu strankarsko pomagati Samostojni kmetijski stranki, ki je bila na kongresu najbolj interesirana.

Pa se iz drugega vzroka bi bilo dobro, da bi se slovanstva javnost za kongres zanimala. Na kongresu je bila namreč najlepša prilika za spoznanje težej posameznih slovanških narodov in za njih misljenje. Oboje pa je predpogoji, da pride mo do prave rešitve slovanškega vprašanja. Kongres je pokazal, da so vsi Slovani ena družina in da postaja Slovanstvo vedno bolj realen faktor. Rdeča nit vseh govorov je bila, da je zadnji čas, da postanejo Slovani složni, ker vsa nesreča Slovanov izhaja samo iz njihove nesloge. Pred vojno so zlasti Nemci radi govorili, da je Slovanstvo neresen ideal, ker da morajo Slovani, če se hočejo razumeti, govoriti med seboj nemški. Na ljubljanskem kongresu so bili ti nasprotniki Slovanstva temeljito postavljeni na laž. Posamezne sekcije so na primer zborovale do starih jutraj in glavna debata se je vršila med Poljaki in Bolgari in vendar je bil vsak debater razumljen, pa čeprav je govoril v svojem rodnem jeziku. In na banketu! Govorili so Rusi, Bolgari, Poljaki, Lužiški Srbi, Ukrajinci, Čehi, Slovenci, Srbi in Hrvati in vendar ni padla niti ena neslovanstva beseda in vendar je vladala najlepša harmonija in razumevanje.

In kar smatram za posebno pomembno: Vsi slovanški narodi so agrarni narodi. Če se izreče za Slovanstvo kmet, potem se sme reči, da se je za Slovanstvo izrekel dotični narod. Zato je ustanovitev Vseslovanse zveze agrarne omladine za Slovanstvo največje važnosti in Ljubljana sme biti ponosna, da se je ustanovitev izvršila v njenem ozidju.

Zlasti številno so se udeležili kongresa Čehi in Bolgari. Slednji so dali kongresu naravnost posebno obilje. Imel sem čast, da sem se obširno razgovarjal z ministrom Obbovom. Njegova izjava o bolgarskih notranjih prilikah in o razmerju Jugoslavije do Bolgarske so bila nad vse zanimiva in zato mislim, da ustrežem vsem bralcem «Edinosti», če podam njegove glavne misli.

Ker razširja ravno v zadnjem času bolgarska vlada vesti o silni boljševiški nevarnosti na Bolgarskem in ker v zvezi s tem zahteva vlada Cankova, da sme povečati svojo vojsko, sem vprašal ministra Obbova, kaj je na teh vestih bolgarske vlade resnice. In dejal mi je: Na Bolgarskem sploh ni nobene nevarnosti s komunistično revolucijo. Boj se vrši le med zemljedelci, ki so odločni nasprotniki komunistov in ki o zvezi z njimi nečejo ničesar slišati, in pa med vlado Cankova. Boj je hud in neizprosni. Kakor za turških časov, so morali oditi kmetje v gore in pričeti hajduško vojno z režimskimi tolpami. Proti tem zemljedelcem in ne proti komunistom rabi vlada Cankova povečanje svoje vojske. Toda povečanja ji Evropa ne sme dovoliti. Če je bila Evropa nevarna tedaj, ko je vlada Cankova po 9. junija lanskega leta pobila 15.000 kmetov, mora biti nevarna tudi sedaj, ko se bore pristiži zemljedeljske stranke za svoje pravice in za svoje življenje. Povečanje vojske bi služilo samo reakciji, ne pa boju proti boljševizmu.

Nato sva govorila o razmerju Jugoslavije do Bolgarske. Minister Obbov je naglasil, da je doživelo Slovanstvo, ko se je polastila oblasti na Bolgarskem vlada Cankova, največji poraz. Zakaj sporazum z Jugoslavijo mora priti in bo tudi dosežen, ker je zanj potrebna samo dobra volja. Macedonsko vprašanje ne dela nobenih preglavic, temveč bo sporazumno rešeno med obema narodoma. Bolgarski zemljedelniki se zavedajo, da je med srbskim narodom vsled zločinov Koburžana še dosti opravičenega nezaupanja. Toda mi bomo to nezaupanje z dejanji premagali in hvala Bogu, je nadaljeval minister Obbov, se nam je to tudi v znatni meri že posrečilo. Stambolijski je imel čiste roke, njega se ni držala niti kaplja slovanse krvi in zato je mogel on pričeti z izvajanjem sporazuma s Srbi. V tej smeri bomo mi nadaljevali svoje delo in ga tudi zmagovito dokončali. Nobene nevarnosti nas ne plašijo, nobena nasilja nas ne morejo ustraševati, bolgarski zemljedelniki ostanejo zvesti svojemu cilju in zvesti tudi slovanški misli, kakor je to določil veliki Stambolijski. Če je bolgarski kmet častil Aleksandra Stambolijskega prej kot svojega voditelja in svojega prvega moža, tedaj ga časti danes

Delovanje komisij v Ženevi

Italija proti omejitvam državne suverenosti

ZENEVA, 9. Švicarski delegat Ador, Wurtemberg, delegat in zunanji minister Švedske, ter zastopnik Južne Afrike so se včeraj izrekli za splošno razsodišče kot instanco za reševanje sporov med posameznimi državami. Ador se je dotaknil tudi vprašanja, ki leži Švici vendar na srcu, t. j. vprašanja odnošajev napram sovjetski Rusiji, ki ni po umoru Vorovskega še odnehala od svojih zahtev po odškodnini in zadoščenju, katerega pa švicarska zveza ne namerava dati. More se upati, da bo Rusija skušala sedaj rešiti to vprašanje, tudi za to, da ne zgubi prav vseh zvez z Društvom narodov.

Nemška nota ni bila izročena

Položaj Nemčije je ostal v teh zadnjih dneh neizpremenjen. Namera Stresemanna, da bi poslal zaveznikom protestno noto proti obtožbi radi odgovornosti za vojno, je prišla prav Herriotu, da se je zoperstavil povabilu MacDonald s pridržki glede razorožitve Nemčije. Ampak nemška nota ni bila odposlana, kakor je to mislil Herriot, vendar pa je bila že pripravljena in morali so priti vmes glasovni nemških krogov v Ženevi, da se je pravčasno odvrnil tako neprimeren korak.

Sploh pa je ostala razprava o vstopu Nemčije v Društvo narodov prav brez nobenega odmeva in v resoluciji, ki jo je Društvo narodov sprejelo v soboto po prizadevanjih angleškega in francoskega ministrskega predsednika, ni niti odmeva o tem vprašanju, ki bi v slučaju ugodne rešitve vstop Društvu značil »trusta« zmagovitih držav, kakor imenujejo to ustanovo pogostoma njeni nasprotniki.

Medtem so se razne komisije Društva že spravile na delo, da izpolnijo naloge, ki jo jim nalaga sobotna resolucija; in tu je treba predvsem omeniti prvo (za reševanje juridičnih vprašanj), kjer zastopa Italijo Scialoja, ter tretjo (skrčenje oboroževanja) pod predsedstvom romunskega zunanjega ministra Duce, v kateri delujeta kot delegata Italije Schanzer in gen. De Marinis. Obe komisiji bosta morali ostati v stalni zvezi in se bodo celo vršile skupne seje potom nalašč za to imenovanih pododborov.

Prve težave in nesporazumljenja so nastala že na prvi seji tretje komisije, ki ima določiti spored dela. Sobotna resolucija je spravila zopet na razpravo ves materijal, četudi je obdelan in zavrnjen od gotovih vlad, tako pogodbo za garancije in razne predložene načrte. Na predlog Politisa se je ustanovil v komisiji poseben pododbor za pripravo materijala, ki ga ima komisija proučiti. In tako je tu začela splošna razprava, kjer je nastopil kot prvi govornik italijanski delegat Schanzer.

Po orisu zgodovine garancijskega pakta je Schanzer dokazal, da ne daje ta pakt prav nobene podlage za zaščito in razorožitev. Razen tega hočejo posebni dogovori naprtiti Društvu odgovornost, ki je pa tole ne more prevzeti. Italija ne zavrača načela posebnih dogovorov, ampak preučiča odgovornost za nje pogodbenim strankam in ne more dopustiti, da bi bilo zanje porok Društvo, ki stremi za vesoljnostjo.

Garancijska pogodba nalaga po mnenju govornika svetu Društva pretirano, da nadzorno odgovornost; označa napadalca, vsebuje določbe glede vojaških sankcij, določa vojaške sile, s katerimi mora vsaka država prispevati, ter imenuje vrhovnega poveljnika. So to vse suverene pravice, ki jih države, ki so sprejele garancijski pakt in ki ga hočejo lojalno izvrševati, pač nečejo dati iz rok. Na drugi strani — je rekel Schanzer — tudi izjaja pakt jasno, da ne gre tu za ustanovitev kake nadzorne in nad-vlade. V tej točki, mislim, smo si vsi na jasnem. Za Italijo je pakt že kot tak pogodba za varnost in za garancijo. Kar hočemo danes doseči, je treba iskati v paktu samem, v njega juridični evoluciji. To je danes stališče Italije v tretji komisiji.

Francoske pripombe k Schanzerjevimi izjavam

PARIZ, 9. Posebni poročevalec «Matina» v Ženevi brzojavlja, da pomeni Schanzerjev govor za Francoze novo razočaranje in novo iznenadenje.

«Do sedaj smo mislili — piše omenjeni novinar — da se je postavil proti našemu stališču le MacDonald; danes vemo, da imamo drugega neprijatelja v Mussoliniju. Z druge strani so pa nagibi, ki silijo te poli-

tične moze, da nas napadajo, povsem različni med seboj. «MacDonaldu se upira vsaka misel na obvezo, ki bi povlekla njegovo domovino v oborožene konflikte, v boj za medsebojno zaščito. Vse drugačen je pa slučaj Mussolinija. Tu naletamo na čustvo nacionalnega ponosa, na tisto občutljivost države, ki hoče za vsako ceno ostati nad-suverena. Kar pomeni v bistvu zanikanje načela samega mednarodnega Društva držav. Schanzerjev govor je govor proti Društvu narodov, ker je izjavil brez zavijanj, da se država ne more odreči svoji suverenosti ter sprejeti pravorek tuje vlasti. S tem je italijanski zastopnik hotel opravičiti akcijo na Krfu; to bi bilo dopuščeno v italijanskem parlamentu, za Društvo narodov pa pomeni to tak korak nazaj, ki onemogoča vsako sodelovanje na tem polju.»

Italija je človek gledal navdušenje bolgarskih dijakov, ki so naravnost primer zdrave mladine, če je gledal njihov apostolski ogenj, potem je spoznal, da je govoril minister Obbov resnico in da je Bolgarska desetkrat popravila svojo zmoto za časa svetovne vojne. Pojem jugoslovenstva se pričinja širti in kar je glavno pričena se širi resno.

Mislim, da bi pokvaril vse svoje pismo, če bi pričel govoriti sedaj o naši notranji politiki, o naših nepotrebnih in prav malo potrebnih notranjih sporih. Zato o tem prihodnjič!

O. P.

Mussolini popušča?

Opozicija vztraja na svojem stališču

RIM, 9. Zdi se, da je po objavi poluradne note, da hoče vlada z vsemi sredstvi zatreti vsak poizkus jav. miru, nastala toliko pričakovana «detente», napetost, ki je dosegla pretekli teden svoj višek po Matteottijem umoru. Razburjenje je jelo nekoliko pomajati. Za ustavo jamči preteklost mož, ki so bili izvoljeni v komisijo za reformo ustave; vlada se je z omenjeno noto javno obvezala, da bo ščitila javni red za vsako ceno; ta nota je bila objavljena ravno isti dan, ko je bil ministrski predsednik pri kralju; torej nad narodom čuva tudi kraljeva oseba, ki je v smislu monarhistične ustave tudi nad Mussolinijem. Sicer je bil po mnenju fašistovskih krogov strah pred kakim novim nastopom krstov popolnoma neupravičen; saj je Mussolini svojo grožnjo, da bo iz opozicije napravil stello za šotore črnih srajc, ublažil z novo izjavo, da pojde, ko se ga bo narod naveličal, «ne da bi zaloputnil vrat za seboj».

Vest o zaključitvi zasedanja zbornice se zoenkrat tudi ne potrjuje; Mussolini bo torej spravil parlament v pravi tir. «Kaj še hoče opozicija, kaj še hočejo sitni liberalci?» vzključajo fašistovski listi.

«Giornale d'Italia» sicer priznava, da je vladna izjava velikega pomena, toda ta izjava ne zadostuje. Zakaj prefekti zapenjajo samo opozicijske liste, zakaj mirno gledajo razna početja «skvadristov», čemu se bo vršil kongres arditov v Rimu? Vsa ta vprašanja skrbijo liberalnega «Giornale d'Italia».

«Impero» se prav nič ne zmeni za skrb svobodoljubnega «Giornale d'Italia». Saj je za to najrditejša fašistovsko glasilo — en fašistovski oasel več vreden kakor liberalni doktor». Osel je koristna žival, potrpežljiv delavec; doktor pa je škodljiva in domisljiva «bestija». Toda potrpežljivi delavec gre še dalje: Nekoliko nižje piše «Impero», da je parlament velik škodljivec države ravno, ker je svetistič doktorjev. «Napad na Misurija bi se ne izvršil, ako bi Misuri ne nastopil v zbornici s svojim govorom; tudi do napada na Amendola ne bi prišlo, ako bi se Amendola ne obnašal tako predrzno v zbornici; tudi Matteotti bi ne bil umorjen, ako bi ne bil s svojimi nastopi v zbornici razveljaval tolikih strasti...»

Tako misli «Impero» o delovanju zbornice; morda misli sedanja vlada nekoliko drugače o parlamentarizmu in je dala radi tega omenjeni list zapleniti. Zgodilo se je prvič, da je bil zaplenjen eden izmed večjih fašistovskih listov in sicer radi sramotjenja parlamenta.

Opozicija bo — kakor piše današnji «Mondo» — ostala še nadalje na dosedanjem stališču, češ, da je to stališče popolnoma zakonito in nima nikake revolucionarne barve.

Sem Benelli je izjavil omenjenemu listu, da se je priglasiло k «Italijanski zvezi» — veliko število Italijanov iz vseh slojev; med njimi tudi nekateri vseučilišni profesorji.

Napad na «Giornale d'Italia»

RIM, 9. Smoti se močna skupina fašistov, organiziranih v fašistovskih sindikatih, uprizorila burne demonstracije pred sedežem zavoda Banca Commerciale Italiana, ker je ravnateljstvo odpustilo nekoga bojevnika. Od tu so se demonstranti podali pred uredništvo lista «Giornale d'Italia». Skupina fašistov je hotela vdreti v uredniške prostore, toda karabinerji so jo zadržali. Pred vladno palačo Chigi so fašisti vpili: «Vodja (Mussolini), razvezite nam roke!»

Mussolini obsece asiago

RIM, 9. Ministrski predsednik Mussolini je davi sprejel župana v Vicenzi. Franceschini, ki ga je posel, naj prisostvuje otvoritvi novega trga (Piazzale della Vittoria) v Vicenzi. Ministrski predsednik se je vabilu rade volje odzval ter sporazumno s prefekturo v Vicenzi določil, da se bo vrtila otvoritev 22. t. m. Ob tej priliki se bo ministrski predsednik podal tudi na asiago planoto ter bo prisostvoval otvoritvi vseh v Val d'Assa.

Streha ošivke sv. Dominika v Palermu se je vrtila

PALESTINO, 9. Streha srednje kupole Cerkev sv. Dominika se je vrtila ter porušila oder, na katerem so nastopili govorniki ob grški enarhističnega kongresa.

DNEVNE VESTI

Dante Alighieri

Je ime velikega italijanskega pesnika »Božanske komedije« in obenem tudi ime vseitalijanske komedije, in po njem tudi ime vseitalijanskega gledališča, ki je otvorilo pretekli ponedeljek na Reki svoj 20. občni zbor. Letos se je obdalo to društvo s posebnim sijajem, ki mu prihaja od tod, da so se v preteklem poslovnem letu vpisali vanje kraljica Jelena, prestolonaslednik Humbert, vse princezinje in menda še nekateri drugi člani in članice kr. rodbine. Letošnje zborovanje društva »Dante Alighieri« je otvoril in imeno Nj. v. kralja naučni minister Casati in tu nas zanima predvsem njegov odprtostni govor, in to v celoti tega, ker se je doteknil v njem vloge in pomena, ki ga ima — seveda po njegovem mnenju — šola v obsejnih pokrajinah.

»Gospodje — je rekel minister Casati med drugim — dovolite mi, da kot naučni minister postavim italijanskim učiteljem ob meji za zgled reške šole. Življenje jezika je življenje duha, je zajednica čustev, verovanj in običajev, je prirojeno oblačilo svobode in obenem priča o moralnem gospodarstvu. Ni zadosti, da se jezikovna dedščina mirno čuva; potrebno je, da prodira v šolo sila narodne tradicije z vsem bogastvom spominov in upor in da v njej vije kakor v ožraju luči in ljubezni velika poezija domovine, tako da se nadmočnost kulture dejansko uveljavlja ter da šola glasno govori plemenom, kaj Italija je in kaj lahko postane. Da ostanem pri vaših stvareh, o Rečani! Veliki dalmatinski pesnik Nicolò Tomaseo, ki so ga večerj prosilavili v našem Zadru učitelji Italije, je pisal v l. 1861 — seveda ne brez globoke in strašne ironije — da je bil italijanski cel razglas, s katerim se je Reki naznanil znani zakon o vojnem stanju, »arhangelj smrti«, ter je potem dodal, in sicer tedaj brez ironije, da živi duh sodeželanov drugega plemena, »ako je sploh živ«, od italijanske sapa. Tako lahko se naš jezik že po svoji naravi širi in si pridobiva spoštovanje in pristanek tudi pri tistih, ki stojijo izven velike italijanske družine.«

Tako se glasijo najznamenitejši besede v govoru naučnega ministra. Podčrtali smo nekatere mesta, ker se na ta govor povrnemo v jutrišnji številki našega lista. Pokazati hočemo g. ministru, na podlagi dejstev, da govori raznarodovalna obsejna šola, kakor jo on hoče in zagovarja, drugim narodom povsem drugačen jezik, nego bi odgovarjal njegovim željam, izraženim ob slovesni otvoritvi zborovanja »Dante Alighieri«.

Glede delovanja društva »Dante Alighieri« samega ne bomo zgubljali besed. Da ima v svojem programu poleg marsičesa, kar bi se moglo brez pridržka odobravati tudi z naše strani, tudi raznarodovanje našega ljudstva pod Italijo, to je že tako splošno znana stvar, da se s tem ne bomo dalje ukvarjali. Naj le tudi ob tej priliki obnovimo naš neomajni sklep, da se bomo proti politiki raznarodovanja upirali z vsemi močmi, ki se porajajo v človeku, ko ga postavi pred izbiro: »Biti ali ne biti!« Kljubovali bomo tem načrtom do — zmagne pravice! Te vere nam ne vzamejo nikake nezdaje, ki bi jih morali še pretrpeti, in v njej je naša moč, ki je ne bodo strle nobene raznarodovalne sile!

Seznami občinskih davkov v Trstu

Tukajšnje županstvo naznanja, da so glavni seznami davka na obrate in prodaje ter na napise, dalje prvi dopolnilni seznami občinskih davkov na najemniško vrednost, na glasovirje in biljarde, na posle, na javna in zasebna vozila, na živino za vprego in jezo ter na obrtna dovoljenja; končno drugi dopolnilni seznam občinskih davka na pse izločeni občinstvu v mestni hiši, soba št. 28 od 8. do vključno 15. septembra, uradne ure od 8.30 do 12.30.

Davki, zapodeni v teh seznamih, so bili odobreni po prefektu ter se bodo morali plačati v enem obroku, ki poteče 10. oktobra 1924, razen davka na najemniško vrednost, katerega pet šestin se bo moralo plačati 10. oktobra, a šest šestina 10. decembra t. l. Proti vpisu v omenjene seznime je dovoljen priziv na prefekta v roku enega meseca po zadnjem dnevu objave. Priziv pa je dovoljen samo v slučaju kakšnega pogrška, dalje v slučaju, ako prizadeti davkoplačevalec ni prejel obvestila o ugotovitvi davka, in končno v slučaju, da je v omenjenih seznamih vpisan davek, proti kateremu je davkoplačevalec vložil priporočilo, a mu ta poslednja še ni bila rešena.

Mi gremo naprej!

Tako smo čitali v poročilu prosvetnega tečaja Akad. ter. društva »Adria« iz Gorice. Mi gremo naprej... kličite tržiško sportno društvo »Adria«. Mi gremo in bočemo iti naprej... toda ob enem pričakujemo tudi, da nas bo naš narod pri delu podpiral!

Prihodno nedeljo 14. t. m. priredi sportno društvo »Adria« kolesarsko dirko za deželno prvenstvo. Mi gremo naprej!

Prihodno dirkačev bo okoli 3. ure popoldne. Za tem se bo vršila na obsejnem vrtu »Narod. doma« pri Sv. Ivanu velika vrtna veselica z bogatim sporedom in razdelitvijo daril! Sodeloval bo krepki pevski zbor svetoivanski ter pevsko društvo »Kolo« iz Trsta.

Iz organizacije političn. društva »Edinost« v Trstu

Vprašanja in odgovori: G. Sch.: Na Vaše vprašanje, kdaj je zapadel rok za vlaganje prošnje za vojno odškodnino, Vam podpisano tajništvo javlja sledeče:

Zadnji in definitivni rok za vlaganje prošnje je potekel z 31. decembrom 1921; rok za priložitev manjkajočih dokumentov pa z 31. 12. 1922. Kot je razvidno iz Vašega cenj. pisma, izgleda da ni v tem oziru nikakih zadržkov glede upravičenosti do vojne odškodnine.

Tajništvo pol. dr. »Edinost« v Trstu.

Oseba vest. V ponedeljek sta se poročila v Brezju pri Hočah na Štajerskem konservator dr. France Stele ter praktičantka licealne biblioteke v Ljubljani dr. Melita Pivca. Poročilo ju je univ. profesor dr. F. Ks. Lukman. Bilo aročno!

Popravek. V včeršnjem dopisu s Proseka se je vrnila napaka. Slavnostni govor je imel gosp. Dragotin Starc in ne Fran Starc.

Konsulski ekvivalent je podelilo ministertvo za zunanje stvari g. Josipu I. Morpurgo, ki je pooblaščen, da sme izvrševati v Trstu službo podkonsula republike Ekvatar.

Društvene vesti

Sportno društvo »Adria« opozarja vse dirkače, ki nameravajo tekovati pri nedeljski dirki za slovensko prvenstvo, da rok za vpis k dirki poteče danes 10. t. m.

Šhajalske dirkačev v Barkovljah pri rumeni hiši ob 9. uri zjutraj. Odhod točno ob 9 in pol. Popoldne na veseličnem prostoru dirka v vrečah in brzotekma »dva človeka s tremi nogami«. Pri veselici svira mladinska godba iz Barkovlj. Poje pevsko društvo »Kolo«. Začetek ob 4. uri popoldne.

M. D. P. Danes se vrši v dvorani DKD ob 20.30 sestanek moške hazene. Točnost!

Planinci so vabljani danes zvečer ob 20.30 na sestanek, da se pogovorijo o nedeljskem izletu.

Pravilno bo. S. K. »Jadran« Kozina-Herpelje in S. D. »Adria«, II. četa. V nedeljo 7. t. m. se je igrala na igrišču S. K. »Jadran«, tekma med »Jadranom« in »Adrijo« II. moštvo, katere izid je 2:2.

M. D. O. — Trst. Danes, v sredo, ob 20. uri ima dramatični odsek sestanek. Razdelile se bodo vloge za novo igro.

Delavsko konsumno društvo Jadran sklicuje za v petek ob 20. uri skupno sejo. Ker je na dnevnem redu važna razprava, se prosijo vsi člani, da se udeležijo seje v polnem številu. — Odbor.

Iz tržaškega življenja

Poskušeni samomor v zaporu v ulici Coroneo. Sinoči so pripeljali v težkem stanju v mestno bolnišnico jetnika Umberta Caiutija, starega 29 let. Caiuti si je skušal vzeti v zaporu Coroneo življenje. V ta namen si je prerezal s steklom trebuh.

Prepiri v družini. Sinoči je prišla iskat pomoči na rešilno postajo zasebnica Ana Cerni, stara 23 let, stanujoča v ulici Ponzianino št. 9. Imela je več kontuzij na glavi. Dejala je, da jo je pretepel njen mož, ker ga je vprašala po denarju.

Avtomobilska nesreča v ulici Arcata. Včeraj popoldne okoli 3. ure se je zgodila v ulici Arcata avtomobilska nesreča, ki bi bila kmalu imela težke posledice.

Devetletni Stanko Valentini, stanujoč v ulici Solitario št. 4, se je igral tam pred neko gostilno, ko je pridrvel avtomobil št. 47-1062. Cini ga je deček zagledal, se mu je hotel umakniti čez cesto. Pri tem pa se mu je spodrsnilo na olubku sadija ter je tako padel naravnost pod avtomobil. Sofer Attilio Spangher, star 30 let, stanujoč v Barkovljah, je k sreči takoj ustavil vozilo in je tako preprečil, da ni bil deček zmačen pod kolesi. Vendar pa ni ostal dogodek brez posledic. Deček je dobil pri padcu razne poškodbe na glavi. Prepeljali so ga v mestno bolnišnico. Soferja niso aretirali, ker ni imel seveda nikake krivde.

Poskusen samomor nevrstničnega mladca. Uradnik Marijan Uligiraj, star 18 let, stanujoč v ulici della Guardia št. 29, je spremljal včeraj popoldne ob 2. uri svojega prijatelja Locatella na poti proti domu. Ko sta dospela v ulico Fabio Severo, in sicer pred gostilno »Al mondo nuovo«, je Uligiraj nenadoma povlekel iz žepa revolver ter se ustrelil v prsa. V težkem stanju so ga prepeljali v mestno bolnišnico, kjer se bori s smrtjo.

Nesrečne je bil nevrstničen. Bil je več časa v zdravniškovi oskrbi. V teh dneh je mladenci najbrže začel sam misliti, da ne bo več ozdravil, in si je zato hotel vzeti življenje.

Umrla nenadne smrti na stopnicah. Sinoči je umrla nenadne smrti na stopnicah svojega stanovanja v ulici Fabio Severo št. 15 zasebnica Ida Kessel, v dobi 50 let.

Dva kolesarja trčila skupaj. 16-letni Josip Celici, stanujoč v ulici Antonio Caccia št. 11, se je vozil včeraj popoldne s kolesom po ulici Pietà. Ko je tako privozil do mestne bolnišnice, mu je prišel naproti neki drugi kolesar. On se mu je hotel umakniti, a ni več utegnil, in je tako zavozil v njega. Pri tem se je močno poobil na ustnicah. Prvo pomoč so mu dali v bolnišnici.

Hišni dolgooprtniki. Poljski trgovec Weld Jekil Gerzon je prišel včeraj po opravilih v naše mesto ter se nastanil v nekem hotelu pri morju. Okoli polne se je odpravil h kosilu. Ko se je pa potem vrnil, je ugotovil, da so med tem časom posetili njegovo sobico nepovabljeni gostje, ki so si vzeli to prostost, da so odprli s ponarejenimi ključi njegov kovčeg ter vzeli iz njega dragoceno listino z večjo svoto denarja. Okradenec je naznanil zadevo policiji.

In tako se je končala vsa stvar s tem, da so bile aretirane v hotelu tri sobarice, ker so na sumu, da so bile udeležene pri tatvini.

Namesto v Egipt, v zapor. Predvčeršnjim so aretirali policisti na parniku »Vienna« tri mladenčice, ker so se hoteli peljati brezplačno v Egipt. Imenujejo se: Ivan Livari, star 17 let, iz Vladivostoka, Pugar Cipus, star istotako 17 let, iz Pireja in Primo Lucru, star 23 let, iz Trsta. Vsi trije so končali v zaporu v ulici Coroneo.

Tatovi v stanovanju. Včeraj pri belem dnevu so vdrli neznani zlikovci v stanovanje zasebnice Marije Neri v ulici Rigutti ter odnesli najrazličnejše perilo v vrednosti nad 1000 lir.

Vesti z Goriškega

Nedeljske zgodbe. 45letni Anton Kolarik iz Medane, toda prebivajoč v Via Camposanto, se je v nedeljo pomoči pomikal z negotovim korakom po Via Rabata. Neznani najjavec, mesto da bi Kolarika, ki se je jedva držal na nogah, vzel pod pazduho in mu pomagal, ga je hudobno sunil, tako da je Kolarik zgubil ravnotežje padel na tlak in se prav poteno pobil po glavi. Prepeljali so ga v bolnico, kjer bo moral ostati kakih 8 dni.

Skoraj ravnatoko se je dogodilo tudi 32letnemu Cereni Josipu, čuvaju epomenika na Kalvariji, ko je v nedeljo po noči korakal z negotovim korakom po Korzu. Med njim in med nekimi mimoidočimi je prišlo do prepira, kateremu je kmalu nato sledil pretep. No bojišče je prišel »zeleni križ«, ki je nudil prvo pomoč ranjenemu Cereni, ker je mož odnesel iz boja precejšnje praske po glavi in na desnem očesu.

Smrtna koba. V nedeljo popoldne je premislila v Gorici po dolgotrajni bolezni gospa Josipina Gaberček, mati nekdanjega voditelja goriških Slovencev, g. Andreja Gaberčka in odvotnika Dr. Frana Gaberčka. Včeraj popoldne se je vrnil njen pogreb na solkanem pokopališču. Na njeni poslednji poti jo je spremljala velika množica sorodnikov, prijateljev in znancev rodbine pokopane. Od žalosti potrti rodbini izražajo tem potom naše globoko in iskreno sožalje.

Počitniški tečaj za drugorodne učitelje. Kakor že lanske leto, tako se bo vršil tudi letos v Vidmu počitniški tečaj za drugorodne učitelje. Tečaj se prične dne 11. t. m. ob 10.30 predp. v veliki avli tehničnega inštituta »Antonio Zanon«. V tečaju se je vpisalo 72 učiteljev in učiteljic. Otvorilni govor bo imel poslanec odv. Pisenti.

Tečaj o »prvi pomoči«. V torek, dne 16. t. m. se prične v prostorih »zelenega križa« v Gorici tečaj o prvi zdravniški pomoči. Tečaj bo vodil g. dr. Jakoncic. Predavanja se bodo vršila vsak torek od 8.—9. ure zvečer in sicer v slovenskem jeziku. Goričanom in našim okoličanom prav toplo priporočamo obisk tega jako koristnega tečaja.

Vprašanje zaostalih davkov. Iz Rima se je povrnila deputacija goriških pridobitnih krogov, ki je pri finančnem ministru podvela poslednji poskus, da se tudi goriškim davkoplačevalcem črtajo zaostali davki. Sodeč po govoricah, ki se širijo po mestu, se je ta poskus kolikortoliko posrečil, ker bodo zaostali davki baje vsaj deloma črtani. Deputacija bo podala podrobno poročilo v uspehih svojega potovanja na sestanku, ki se vrši danes, v sredo, ob 9. uri zvečer v prostorih »Zveze goriških trgovcev in obrtnikov«.

Nezgoda romarjev. V nedeljo in v ponedeljek so prehajala skozi Gorico velika krda romarjev, ki so se podajala na Sv. Goro, kjer se že od nekdaj vrše na Mali Šmarni velike cerkvene slovesnosti.

V ponedeljek popoldne se je vračalo s Sv. gore na vozu 19 romarjev in romaric iz Latisane. Ko so ravno zapuščali Gorico, jim je pridiral pod železniškim prehodom pri južni postaji z veliko brzino nasproti avtomobil, konji so se splašali, prevrnili voz in kar naenkrat je obležalo vseh 19 romarjev v jarku. Vsi romarji so dobili večje ali manjše poškodbe, ki pa na srečo niso nevarne. Na lice mesta je takoj prihitel »zeleni križ«, ki je ranjene obvezal, nakar so nadaljevali svojo pot. Le šest jih je moralo ostati v goriški bolnici, toda vsi bodo ozdravili tekom 8—10 dni.

Komen. Društveno mrtvilo, ki je zavladalo med vojno in je vsled razmer trajalo tudi po vojni izgineva kakor sneg pod pritiskom spominskih solčnih žarkov. Klic: »telovadci vkup« odmeva po celi naši dolinejski metropoli in vse hiše, mlado, in staro, da pomagajo našemu »Telovadnemu krožku« na en ali drug način. Spontano se prijavljajo novi člani in članice, tako da je do danes doseglo število preko 100 članov, dase je bil krožek ustanovljen jedva pred par tedni. Telovadna vrsta šteje do 50 članov in članic. Krožek ima na razpolago prostorno dvorano in telovadno orodje izprej vojne. Tudi pridnih in agilnih voditeljev in vadiateljic je dovolj. Da bo krožek res pridno deloval in premagoval vse ovire, nam jamči novoizvoljeni odbor.

Želja naših telovadcev in telovadkinj je, da se ustanovi »Telovadna zveza« za celo našo deželo s sedežem v Trstu, ki naj daje direktivno vsem včlan